

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग

Maharashtra Electricity Regulatory Commission

निर्णय क्र. मविनिआ/माअअ/अपील/०९/२०१८/०१०५

माहिती अधिकार अर्ज प्राप्त झाल्याचा दिनांक	: १६.१०.२०१८
जन माहिती अधिकारी यांनी उत्तर दिल्याचा दिनांक	: ०२.११.२०१८
प्रथम अपील प्राप्त झाल्याचा दिनांक	: २०.१२.२०१८
प्रथम अपील निकाली काढल्याचा दिनांक	: १८.०१.२०१९

समक्ष प्रथम अपीलीय अधिकारी

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई

(माहिती अधिकारी अधिनियम, २००५ च्या कलम १९ अंतर्गत.)

अपील क्र. ०९/२०१८

अपीलकर्ता :

श्री. दामोदर पारिक,

विरुद्ध

प्रतिवादी :

जन माहिती अधिकारी, मविनिआ, मुंबई

अपिलाचे तथ्य :-

- अपिलकर्ता यांनी दिनांक १६.१०.२०१८ रोजी माहिती अधिकार कायद्याअंतर्गत अर्ज केला. त्यानुसार प्रतिवादी यांनी दिनांक ०२.११.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये अपिलार्थी यांना माहिती उपलब्ध करून दिली. त्या अनुषंगाने अपिलार्थी यांनी दिनांक २०.१२.२०१८ रोजी वरील अपिल दाखल केले आहे.
- प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना दिनांक २०.१२.२०१८ रोजी नोटिस पाठवून दिनांक १७.०१.२०१९ रोजी सुनावणी आयोजित करून सुनावणी घेतली. सुनावणी च्या वेळी अपिलार्थी हे गैरहजर होते. अपिलार्थी यांनी दि. २४.१२.२०१८ रोजी त्यांचे म्हणणे ई-मेल द्वारे सादर केले आहे. त्या दस्तऐवजाची नोंद कार्यालयीन नस्तीमध्ये घेतली आहे. माहिती अधिकारी सुनावणीस उपस्थित होते, त्यांनी आपले मौखिक निवेदन सादर केले.
- अपिलातील दस्तऐवज व निवेदनावरून अपिलातील मुद्दे खालील प्रमाणे आहेत -

मागितलेली माहिती:-

- विद्युत ग्राहक गाऱ्हाणी निवारण मंचावर (CGRF) ग्राहक प्रतिनिधी सदस्य (CPO) ची निवड प्रक्रिया ही कायद्यातील तरतूदी प्रमाणे विद्युत नियामक आयोगाने पार पाडावी की, विद्युत कंपनीने या संदर्भातील माहिती देण्यात यावी.
- कायद्यातील तरतूदी प्रमाणे व कायद्याला अपेक्षित असे ग्राहक तक्रार निवारण मंचावर ग्राहक प्रतिनिधी सदस्यांची (CPC) निवड कोणी करावी. विद्युत कंपनीने की विद्युत नियामक आयोगाने याची माहिती मला देण्यात यावे.

जन माहिती अधिकारी यांचे उत्तर :-

विद्युत ग्राहक गाऱ्हाणी निवारण मंचावर (CGRF) ग्राहक प्रतिनिधी सदस्य (CPO) ची निवड प्रक्रिया ही महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ अन्वये विनियम ४ नुसार केली जाते. सदर विनियमात सुधारणा २ एप्रिल, २००७ रोजी करण्यात आली आहे.

तसेच, आपणास आवश्यक असलेली माहिती आयोगाच्या www.merc.gov.in or www.mercindia.org.in या संकेतस्थळावर मोफत स्वरूपात उतरवून घेण्याकरीता उपलब्ध करण्यात आलेली आहे. जर आपणांस सदर विनियमाची छायांकित प्रती हव्या असल्यास, माहितीचा अधिकार (फि आणि खर्च विनियमन) नियम, २००५ चे कलम ४ मधील खंड (अ) नुसार दोन्ही अर्जाच्या छायांकीत प्रतीसाठी (रु २ प्रमाणे छायांकीत प्रती व टपाल खर्च) अनुक्रमे २७४/- व २६४/- रुपये शुल्क भरून माहितीच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करून देण्यात येतील.

प्रथम अपील दाखल करण्याचे कारण :-

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये अपिलार्थी यांनी दिनांक १६.१०.२०१८ रोजी दाखल केलेल्या माहिती अधिकार अर्जाच्या अनुषंगाने पुरेशी माहिती न मिळाल्यामुळे.

अपीलामध्ये निदर्शनास आलेले मुद्दे :-

माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना "विद्युत ग्राहक गाऱ्हाणी निवारण मंचावर (CGRF) ग्राहक प्रतिनिधी सदस्य (CPO) ची निवड प्रक्रिया ही महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ अन्वये विनियम ४ नुसार केली जाते. सदर विनियमात सुधारणा २ एप्रिल, २००७ रोजी करण्यात आली आहे", असे कळविले आहे, परंतू अपिलार्थी यांना विनियम ४ ची प्रत सोबत पाठविला नाही. करीता या अपिलासाठी विनियम क्र.४ ची प्रत सोबत जोडून अपिलार्थी यांना माहिती उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

जर प्रथम अपिलीय अधिका-यांच्या उत्तराने आपले समाधान झाले नाही तर आपण राज्य माहिती आयुक्त, १३वा मजला, नवीन प्रशासन भवन, मादाम कामा रोड, मंत्रालयासमोर, मुंबई- ४०० ०३२ येथे अपील दाखल करू शकता.

निर्णय

अपिलार्थी यांची अपिल निकाली काढण्यात येत आहे.

(अनिलकुमार उके)

उपसंचालक (विधी) तथा प्रथम अपिलीय अधिकारी.

प्रति,
श्री. दामोदर पारिक,
नवजीवन कॉलनी,
मु.पो.ता. वैजापूर,
जिल्हा- औरंगाबाद - ४२३ ७०१
मो.नं. ९४२२२०८३४२.

(अनिलकुमार उके)

उपसंचालक (विधी) तथा प्रथम अपिलीय अधिकारी

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम,
२००६ मध्ये सुधारणा

विद्युत अधिनियम, २००३

क्र. मविनिआ/लिगल/११६/६३१ विद्युत अधिनियम, २००३ (२००३ चा ३६) मधील कलम ४२ च्या उप-कलम (५) ते (७) सह कलम १८१ च्या उप-कलम (आर) आणि (एस), महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम, २००६ मधील विनियम २७ ने प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा तसेच या संदर्भात समर्थ करणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (आयोग) याद्वारे, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम, २००६ मध्ये सुधारणा करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विनियम करित आहे:-

१ (१) या विनियमांना "महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) (सुधारणा) विनियम, २००७", असे म्हणावे.

(२) हे विनियम शासकीय राजपत्रातील त्यांच्या प्रसिध्दीच्या दिनांकापासून अंमलात येतील.

२ महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम, २००६ मध्ये

(१) विनियम ४.१ मधील उप-विनियम (३) ऐवजी खालील उप-विनियम दाखल करण्यात येईल:-

“ (३) एक सदस्य हा आयोगातर्फे नामनिर्देशित करण्यात येईल व तो ग्राहकांच्या गा-हाणे निवारण्यासाठी शक्य तो कमीत कमी पाच (५) वर्षे

त्या विभागात कार्यरत असलेल्या एखाद्या नोंदणीकृत स्वयंसेवी ग्राहक संरक्षण संस्थेचा प्रतिनिधी असेल.”

२. विनियम ४.३ ऐवजी खालील विनियम दाखल करण्यात येईल:-

“४.३ मंचाचा प्रत्येक सदस्य हा ठराविक तीन वर्षांसाठी पद धारण करेल. परंतु असे की, त्याची मुदत एकूण सदुसष्ट (६७) वर्षांच्या वयोमर्यादेस अधीन राहून आणखी दोन (२) वर्षांहून अधिक नसेल इतक्या कालावधीपर्यंत वितरण परवानाधारक वाढवू शकेल किंवा विनियम ४.१ (३) मध्ये संबोधित केलेल्या सदस्याच्या बाबतीत आयोग वाढवू शकेल.”

सही/-

(मालिनी शंकर)

सचिव, मविनिआ

मुंबई,

२ एप्रिल, २००७

(इ) मंचाकडून मिळणारे सहाय्य;

(एफ) वितरण परवानाधारकास या अधिनियमाखाली किंवा या विनियमांखाली प्रदान करण्यात आलेले हक्क किंवा त्याच्याकडे सोपविलेल्या कर्तव्यांच्या अनुषंगाने त्याने केलेल्या किंवा न केलेल्या कृतीच्या संदर्भात, जसे असेल तसे, कायदेशीर दृष्ट्या उपलब्ध असलेले सर्व उपाय - ज्यात विद्युत लोकपालाकडे करावयाच्या अपीलाचाही समावेश असेल;

(जी) या विनियमाच्या संबंधी व अधिनियमानुसार वितरण परवानाधारकाने तयार केलेले किंवा जारी केलेले कोणतेही अतिरिक्त नियम, कार्यपध्दती किंवा परिपत्रके;

परंतु आणखी असे की, येथे नमूद करण्यात आलेल्या आवश्यक बाबींनुसार, ठराविक कालावधीने इंटरनेटसह संपर्काच्या विविध माध्यमांद्वारे, जनतेला सहज साध्य होईल अशा नमुन्यातून व अशा पध्दतीने स्वतःहून जास्तीत जास्त माहिती जनतेला उपलब्ध करून देण्यासाठी आणि दूरवर माहितीचा प्रसार करण्यासाठी, सर्व उपाय योजण्यास वितरण परवानाधारक सतत प्रयत्नशील राहिल.

स्पष्टीकरण: विनियम ३.३ च्या प्रयोजनासाठी, “प्रसार करणे ” म्हणजे सूचना फलक, वर्तमानपत्रे, जाहीर उद्घोषणा, प्रसिध्दी माध्यमे, इंटरनेट किंवा अन्य कोणत्याही साधनाने, जनतेला माहिती करून देणे किंवा कळविणे.

प्रकरण २

ग्राहकांची गा-हाणी निवारण्यासाठी मंच

४. ग्राहक गा-हाणी निवारण मंचाची स्थापना

४.१ प्रत्येक मंचाची स्थापना वितरण परवानेधारकाकडून करण्यात येईल. सदर मंच तीन सदस्यांचा असेल आणि हे सदस्य खालील निकषांची पूर्तता करतील-

(१) या मंचाचा अध्यक्ष हा सेवानिवृत्त ज्येष्ठ न्यायिक अधिकारी किंवा सेवानिवृत्त शासकीय अधिकारी जो जिल्हाधिकारीपेक्षा खालील दर्जाचा नसेल किंवा एखाद्या नामांकित अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचा सेवानिवृत्त प्राचार्य किंवा एखाद्या नामांकित संस्थेतील विद्युत अभियांत्रिकी विभागाचा सेवानिवृत्त प्राध्यापक असेल किंवा शासनाचा सेवानिवृत्त ज्येष्ठ विद्युत अभियंता असेल.

परंतु असे की, अध्यक्षांना मराठी भाषेचे कामचलाऊ ज्ञान असेल.

(२) एक सदस्य, मंडळाच्या कार्यकारी अभियंता किंवा इतर कोणत्याही वितरण परवानाधारकाच्या समकक्ष दर्जाच्या व्यक्तीपेक्षा खालील दर्जाचा नसेल.

(३) एक सदस्य हा ग्राहकांच्या गा-हाणे निवारण्यासाठी शक्यतो कमीत कमी पांच (५) वर्षे त्या विभागात कार्यरत असलेल्या एखाद्या नोंदणीकृत स्वयंसेवी ग्राहक संरक्षण संस्थेचा प्रतिनिधी असेल;

परंतु असे की, वरील उप-खंड (२) मध्ये उल्लेखिलेल्या व्यक्तीची नियुक्ति करताना, त्याला/तिला विजेचे वितरण व पुरवठा संबंधीचे ज्ञान व अनुभव असेल, याची वितरण परवानाधारक खात्री करेल.

परंतु असे की, उप-खंड (३) मध्ये उल्लेखिलेल्या सदस्याची मंचावर नियुक्ती होण्यापूर्वी मागील किमान तीन (३) वर्षांच्या कालावधीत तो वितरण परवानाधारकाच्या किंवा त्याच्या एजन्सीमध्ये कोणत्याही प्रकारच्या सेवेत असता कामा नये.

परंतु आणखी असे की, जर वितरण परवानेधारकाच्या महाराष्ट्र राज्यातील त्याच्या पुरवठ्याच्या क्षेत्रातील ग्राहकांची संख्या एक लाख पन्नास हजारहून (१,५०,०००) कमी असेल तर मंच हा एक सदस्याचा असेल व हा सदस्य वरील उप-खंड (१) मधील पात्रता निकषांची पूर्तता करणारा असेल;

परंतु असेही की, मंचाच्या बैठकीस जर अध्यक्ष उपस्थित नसतील तर तांत्रिक सदस्य, जो वरील उप-खंड (२) मधील पात्रता निकषांची पूर्तता करणारा असेल, अशा बैठकीचा अध्यक्ष राहिल.

४.२ मंचामधील सदस्याचे पद हे तीन (३) महिन्यांहून अधिक काळ रिक्त राहणार नाही, याची काळजी वितरण परवानेधारक घेईल.

४.३ मंचाचा प्रत्येक सदस्य हा ठराविक तीन (३) वर्षांसाठी पद धारण करेल. परंतु असे की, त्याच्या एकूण सदुसष्ट (६७) वर्षांच्या वयोमर्यादेस अधीन राहून वितरण परवानाधारक सदस्याची मुदत आणखी दोन (२) वर्षांहून अधिक नसेल इतक्या कालावधीपर्यंत वाढवू शकेल.

परंतु असे की, वितरण परवानाधारकाच्या सेवेत असलेल्या मंचाच्या सदस्याची बदली झाल्यावर तो मंचाचा सदस्य राहणार नाही व वितरण परवानाधारक दुस-या अधिका-यास मंचाचा सदस्य म्हणून पदनिर्देशित करेल, जो वरील विनियम ४.१ मधील उप-खंड (२) मधील पात्रता निकषांची पूर्तता करणारा असेल.

४.४ (१) जी व्यक्ती खालील कारणांमुळे अपात्र ठरली आहे अशा कोणाही व्यक्तीची मंचावर सदस्य म्हणून नेमणूक केली जाणार नाही आणि/किंवा त्या व्यक्तीला सदस्य म्हणून कार्यरत राहण्याचा हक्क राहणार नाही जर तो-

(अ) नादार घोषित केला गेला असेल;

(ब) वितरण परवानेधारकाच्या मते ज्यात नैतिक अधःपतन अंतर्भूत आहे अशा अपराधाबद्दल त्याला दोषी ठरविण्यात आले असेल;

- (क) शारिरिक किंवा मानसिकदृष्ट्या सदस्य म्हणून कामे करण्यास तो असमर्थ झाला असेल;
 - (ड) सदस्य म्हणून काम करण्यास बाधक ठरतील असे आर्थिक अथवा इतर हितसंबंध त्याने निर्माण केले असतील;
 - (इ) त्याने पदाचा अशा प्रकारे दुरुपयोग केला असेल की ज्यामुळे त्याला पदावर राहू देणे जन-हितास बाधक ठरणारे असेल.
 - (फ) त्याच्यावर गैर-वर्तणूकीचा आरोप सिध्द झाला असेल;
- (२) विद्यमान सदस्याच्या हातून वरीलपैकी कोणतीही गोष्ट घडल्यास अथवा उघडकीला आल्यास अशा अपात्रतेमुळे त्याला ताबडतोब काढून टाकण्यात येईल;
- परंतु असे की, आयोगाने निर्देशित केलेल्या कार्यपध्दतीस अनुसरून केलेल्या स्वतंत्र चौकशीनुसार, अशा सदस्यास अशा कारणावरून किंवा कारणांवरून काढून टाकण्यासंबंधी वितरण परवानेधारकाने आयोगाला कळविले नसेल तर वरील विनियम ४.४ (१) मधील खंड (ड), (इ) आणि (फ) नुसार कोणत्याही सदस्याला त्याच्या पदावरून काढून टाकता येणार नाही.

- ४.५ सदस्यांना द्यावयाचे बैठक भत्ता, मानधन आणि/किंवा इतर भत्ते (एकत्रितरित्या "पारिश्रमिक") वितरण परवानेधारक ठरवेल त्याप्रमाणे राहतील.
- परंतु असे की, सदस्यांची नेमणूक झाल्यानंतर त्यांचे पारिश्रमिक आणि त्यांच्या पदाच्या अटीमध्ये त्यांचे नुकसान होईल अशा रितीने बदल करण्यात येणार नाही.
- परंतु असे की, मंचाचा सदस्य हा जर वितरण परवानाधारकाच्या सेवेत असेल तर त्याच्या सेवेच्या अटी व शर्तीचे नियमन, अशा वितरण परवानाधारकाच्या सेवेच्या अटी व शर्तीनुसार, होईल.
- ४.६ (१) मंचाचे कामकाज कार्यक्षमतेने चालावे यासाठी, मंचाच्या सदस्यांना कार्यालयासाठी हवी असलेली जागा, सचिवालयीन मदत आणि इतर सुविधांसह मंचाने कळविल्याप्रमाणे कर्मचारी-संख्या, स्वरूप व वर्गवारीनुसार- वितरण परवानेधारक मंचाला पुरवेल.
- (२) मंचाला त्याची कार्ये पार पाडण्यासाठी त्याला मदत करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या कर्मचा-यांना द्यावे लागणारे वेतन व भत्ते व त्यांच्या सेवेच्या इतर अटी व शर्ती या, वितरण परवानाधारक ठरवेल त्या अटी व शर्तीनुसार असतील.
- ४.७ वरील विनियम ४ मध्ये काहीही तरतूद असली तरी मंचाचा एखादा सदस्य हा जर वितरण परवानेधारकाच्या सेवेत असेल तर त्याच्या पदाच्या अटी या अशा वितरण परवानेधारकाच्या त्याच्या सेवेच्या असलेल्या अटी व शर्तीनुसार ठरतील.